

מדידת תוצאים קליניים ככלי לקידום איכות הטיפול - הפחתה בשיעור האשפוזים החוזרים במערך הפסיכיאטרי

י. עדן (1), ל. בן שחר (1), ש.א. בני (1), מ. ווייזר (2), א. כספי (2), י. לוי (3), ע. גוטקינד (1)

(1) היחידה לאיכות ובטיחות, אגף רפואה, המרכז הרפואי שיבא תל השומר

(2) האגף הפסיכיאטרי, המרכז הרפואי שיבא תל השומר

(3) הנהלה כללית, המרכז הרפואי שיבא תל השומר

רקע ומטרות

אשפוזים חוזרים של מטופלים במחלקות פסיכיאטריות מהווים עומס ניכר על מערכת הנמצאת ממילא במצוקה. שיעור האשפוזים החוזרים מוגדר כמדד איכות לאומי ומפורסם מדי שנה. בעקבות דיווח שנת 2022 בו נמדדה עלייה של כ-5% בשיעור האשפוזים בקרב מטופלים, ובסה"כ שיעור אשפוזים חוזרים עמד על 18%. בוצע ניתוח נתוני אוכלוסיית המטופלים החוזרים ובהתאם ננקטו פעולות יישומיות לצמצום התופעה.

שיטות

מחקר רטרוספקטיבי המתבסס על מאגר נתונים המעודכן באופן רציף. במחקר נכללו כלל המטופלים שחזרו לאשפוז במערך הפסיכיאטרי בתוך 30 יום משחרורם. פרטים דמוגרפיים, קופת חולים, כתובת מגורים, מצב סוציאלי, תמיכה משפחתית ומשתנים נוספים לצורך זיהוי גורמי סיכון ודרכי התערבות אפשריים.

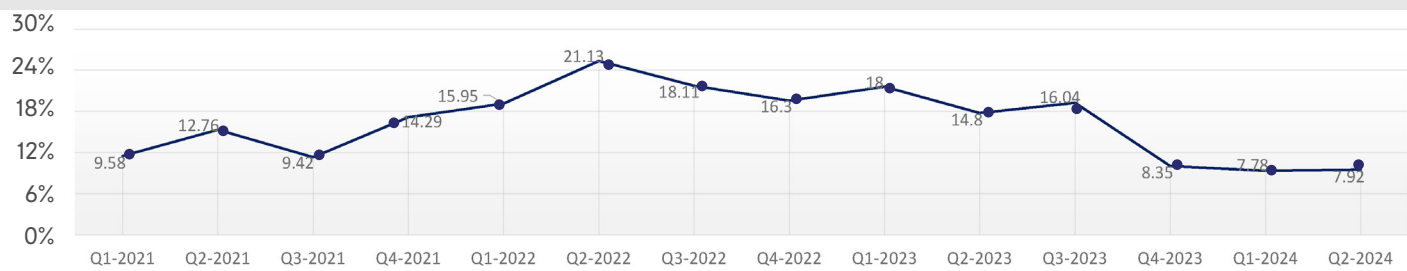
ממצאים

תועדו 321 אשפוזים חוזרים בקרב 177 מטופלים, בהם מטופל אחד שחזר 17 פעמים במהלך השנה. שמונה מטופלים שחזרו שש פעמים ויותר היוו 25% מכלל האשפוזים החוזרים.

בעבודה משותפת התקבלו ההמלצות הבאות:

1. לכל מטופל יקבע תור להמשך מעקב במחלקה ממנה שוחרר. מועד הביקור לא יעלה על שבוע מיום השחרור.
2. מטופל 'חוזר' שהוחלט לשחררו, יוזמן לביקורת רופא במחלקה למחרת.
3. בפניית מטופל 'חוזר' למיון נשלחת התראה לרופא המיון והרופא הבכיר המשחרר-SMS.
4. קיים דו"ח אשפוזים חוזרים בפסיכיאטריה להפקה פרטנית במדידת שיעור המטופלים החוזרים למרכז הרפואי. ברבעון האחרון לשנת 2023 נמצא כי שיעור המטופלים החוזרים עומד על 8.35% לעומת 16.30% ברבעון המקביל ב-2022 ובכל השנה על 14.2% לעומת 17.9% בשנת 2022. מגמת הירידה נשמרת לאורך חציון 2024.

שיעור אשפוזים חוזרים תוך 30 יום משחרור - אגף פסיכיאטרי 2021-2024 Q2

ביצוע

מסקנות והמלצות

ניתוח תוצאים מעמיק, קביעת תכנית התערבות תואמת בשיתוף הצוות המטפל ובליווי של היחידה לאיכות ובטיחות המטופל מביא לשיפור משמעותי באיכות הטיפול, כפי שהתבטא בירידה הניכרת בשיעור האשפוזים החוזרים באגף הפסיכיאטרי.